

REDACCIO :

Josep PALLACH
Rue Gaston-Mangin
Bât. B - Esc. 5 - Ap. 53
MONTGERON (S -et- O).

ADMINISTRACIO :

M. MIQUEL
26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)
C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse

Endavant

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

Montserrat, exemple por l'Església espanyola

SALUDEM Las nobles paraules del Pare Abat, penyora d'un demà millor per Catalunya i la Península

« EL PROBLEMA D'AVUI ÉS UN PROBLEMA SOCIAL, DE DEMOCRACIA, DE LLIBERTAT I DE JUSTICIA ». « ELS PRESONERS POLITICS CONSTITUEIXEN L'ASPECTE MÉS PENOS DEL REGIM ». « EL POBLE HA DE ESCOLLIR LLIUREMENT ELS SEUS GOVERNANTS ». « CATALUNYA ÉS UNA NACIO QUE TÉ DRET A LES SEVES LLIBERTATS »...

EL COMITE DE COORDINACIO DE FORCES DEMOCRATIQUES DE CATALUNYA A L'EXILI s'ha reunit recentment per a estudiar la situació política i social, catalana i peninsular i, després de manifestar públicament el seu condol per la mort de l'eminent patriici Manuel Serra i Moret, ha acordat fer pública la següent

DECLARACIO

EL PACTE AMB ELS ESTATS UNITS D'AMERICA

La recent signatura del nou conveni entre Franco i els Estats Units és un esdeveniment que el franquisme — després del seu fracàs per intervenir en la construcció europea — pot reivindicar com una victòria. Ho és en efecte : és una victòria de les deixalles del feixisme contra l'esperit democràtic. Els Estats Units perseveren en la política « realista » de pactar amb els dictadors per millor defensar — diuen — la llibertat. Aquesta política té els resultats desagradables que ara preocupen als Americans tant a América del Sud com del Centre, com de l'Àsia. A la península, els Estats Units perseveren en la seva obra de desprestigi que un dia o altre els donarà les mateixes preocupacions.

Franco, que havia demanat l'ingrés a l'O.T.A.N., s'ha d'accontentar amb les converses bilaterals que, junt amb l'ajuda econòmica, pagaran l'arrendament de les bases atòmiques. Això és tot. Una vegada més, davant de tot el món, els Estats Units ajuden moralment i econòmicament al dictador espanyol.

Per la nostra banda reafirmem que el conveni no ha estat pactat per cap representant legítim de l'Estat espanyol, i molt menys de Catalunya. El nostre poble, com els altres pobles hispànics, no ha participat en absolut a l'elecció de representants autoritzats per a discutir

i establir pactes — tal com ho fa el mateix poble americà. Per nosaltres, dones, l'actual conveni no té cap valor. El restabliment de la vida democràtica a la península implicarà la revisió de tots els tractats internacionals i, entre altres, del conveni que ha estat recentment signat.

SOBRE EL FUTUR DEL NOSTRE POBLE

El C. de C. de F. D. de C. a l'Exili s'ha assabentat d'una sèrie d'informacions les quals fan estat de les inquietuds polítiques que l'incert futur causa a determinats financers i industrials catalans. Les esquerres catalanes, polítiques i sindicals, que han fet conèixer en diverses ocasions llur desig de restaurar la democràcia per mitjans pacífics i en un ambient de pau i de progrés social, es creuen obligades a declarar que no acceptaran cap hipoteca que els privi de plantejar amb plena responsabilitat els problemes d'estructura, polítiques, socials, agraris, culturals i econòmics, per tal de situar el nostre país al nivell dels altres pobles occidentals.

Res no seria tant impolític com la intenció de situar de nou el catalanisme en el segon decenni de segle, és a dir, desvinculat de les masses populars i obreres del país, les quals se n'allunyarien, amb raó, per considerar la causa nacional mediatitzada per les classes conservadores.

Les esquerres no refusen cap aportació per a l'empresa d'alliberar el nostre poble del jou franquista, a condició que la col·laboració sigui manifestada d'una manera inequívoca i exempta de les clàssiques especulacions del «doble joc». No manquen, certament, motius per expressar públicament el repudi d'un règim que continua perseguint tota manifestació nacional catalana i reprimeix salvatge-ment, com és ara a Astúries, els movi-

ments reivindicatius de la classe treballadora. Es per això que ens creiem obligats a exigir a tothom, i des d'ara, manifestacions clares i concretes.

LA REPRESSIO CONTRA ELS MINAIRES ASTURIANS

El C. de C. de F. D. de C. a l'Exili denúncia la salvatge repressió que s'ha abatut contra els miners asturians i expressa la seva total solidaritat envers els objectius de les vagues obreres : millorament del nivell de vida, restabliment de les llibertats democràtiques i essencialment del dret d'associació sindical i del dret de vaga, el qual és reconegut a tots els països democràtics.

ELS EMPRESONATS POLITICS

Denunciem una vegada més la situació inhumana en què es troben els empresonats per causes polítiques o sindicals. El clam angoixós dels empresonats a Bugos ha de commoure tota la consciència internacional i ens fem un deure de fer-nos l'eco d'aquella situació, tot persistint en llur demanda de les condicions que arreu del món civilitzat s'atribueixen als condemnats polítics.

LA CAMPANYA PER LA LENGUA CATALANA

El Comité de Coordinació ha tingut coneixement dels darrers desenvolupaments de la Campanya de Defensa de la Llengua Catalana, la qual ja compta amb la signatura d'importants personalitats, i felicita els seus iniciadors. Però entenem que li cal el recolzament nacional i especialment el de les masses populars, i a aquest efecte ha pres diverses decisions.

Paris, Novembre del 1963.

Barcelona, sense escoles

LES ELECCIONS MUNICIPALS I EL PROBLEMA DE L'ENSENYAMENT

La petita comèdia «electoral» d'aquest mes de novembre no ha enganyat a ningú. Els periòdics del règim han publicat fotografies i pàgines especials per fer conèixer les «declaracions» dels candidats, perfectament desconeguts abans i després de les eleccions. Naturalment la gent no ha anat a votar. Ningú no ignora que les lleis espanyoles no atribueixen cap poder als anomenats «concejals». En efecte: l'alcalde és anomenat directament pel ministre de la governació a totes les capitals de província i a totes les viles que compten més de 10.000 habitants. Als pobles que tenen menys de 10.000 habitants és el governador civil — representant del ministre — el que nomena directament l'alcalde. Els tinents d'alcalde tampoc no són elegits: són nomenats directament per l'alcalde. Conclusió: els consellers no tenen cap poder. El poder realment és el ministre, és a dir Franco que nomena el ministre.

Per què doncs aquesta comèdia de la «democràcia orgànica»? Per una raó senzilla: Franco sap que el seu règim està desprestigiada a Espanya i a l'Estranger. Per això parla de «liberalització», mentre els guàrdies civils apallissen els minaires asturians; i parla de «democràcia» malgrat que el poble no té cap poder, ni tan sols per elegir els seus representants als municipis.

Resultat d'aquesta situació? Es prou conegut en els diversos plans de la vida municipal: ensenyament, transports, venda, hospitals, serveis públics, etc. Qui pot dir que la política «no l'interessa» davant la trista realitat de l'ensenyament per exemple? Per no parlar de l'ensenyament secundari i tècnic, la tràgica situació del primari hauria de fer caure la cara de vergonya als responsables d'aquesta situació. A Barcelona hi ha més de 30.000 infants sense escola, ni pública ni privada. Són els barris «pobres» els que més manquen d'establiments pedagògics a Montjuïc, per 6.000 infants hi ha plaça per 2.000 alumnes; a Santa Coloma per 18.000 habitants hi ha escoles per 600 alumnes... Arreu és així. I no és molt millor la situació general a Catalunya. La mitjana d'alumnes per classe, a tot Espanya és de 40 alumnes (les xifres òptimes per ben ensenyar són de 25 alumnes per classe). A Girona la mitjana és de 45 alumnes; a Tarragona de 49, a Lleida de 30, a Barcelona de 100...

Què fan els ajuntaments davant d'aquesta realitat que dura fa més de vint anys? Pràcticament res. Què poden fer? Pràcticament tot, si s'atrevissin. Són els ajuntaments de Catalunya, amb el de Barcelona al davant, els que crearen els grups escolars que renovaren l'ensenyament durant la monarquia, malgrat la deixadesa de l'Estat central. Més tard

la República i la Generalitat crearen en dos anys més de trenta mil escoles. I començaren per apujar els salaris dels mestres, de més del cinquanta per cent!

Les «eleccions» de Franco no poden arranjar res de tot això, puix els ajuntaments no serveixen més que per aprovar les voluntats del ministre de la Governació, general Alonso Vega. Però pot arranjar-ho la voluntat popular, l'esforç dels ciutadans per governar els seus propis afers. A Catalunya la vida municipal es distingia per aquesta preocupació fonamental: donar una escola a tots els infants. Hem de tornar a reconquerir aquest dret.

Arreu el món, i sobretot a tot Europa, els problemes de l'escola són apassionadament discutits i estudiats per les organitzacions sindicals, pels mestres, pels partits polítics, pels pobles i finalment a tot arreu la reforma de l'ensenyament s'imposa a partir d'aquesta gran realitat

del segle XX^a escola única per tots, fins als 16 anys; educació obligatòria i gratuïta per tots els infants i els adolescents. Que lluny que som d'aquesta realitat a Espanya! I el més greu és que malgrat els plans sobre el paper ens n'allunyen cada dia més.

Fa poc que una mena de protesta ciutadana s'expressà en forma de Cartes al Director de «Destino»: la gent es queixava de les enormes despeses que costa avui l'educació dels fills. Per les classes populars, pels que viuen d'un salari, són unes càrregues insuportables. Però no es tracta de protestar per carta. Es tracta de lluitar per canviar aquesta situació, per donar escoles i treball als nostres fills.

Per això, les eleccions municipals hauran de ser un dia realment democràtiques i els treballadors, com tots els ciutadans hauran d'elegir e's seus autèntics representants.

ELS LLIBRES

“VOLEM LES NOSTRES ESTATUES”

Del Patronat de Cultura
Catalana Popular.

El P.C.C.P., continuant l'obra de publicar divers opuscles d'educació històrica i sociològica, ha editat ara un llibret on hi ha de fet tres biografies de tres personatges de l'història de Catalunya: Pau Claris, Rafael de Casanova, el doctor Robert. Tres personatges, tres èpoques ben distintes: 1640, 1714, 1900. Totes tres foren marcades per una mateixa realitat: la lluita contra l'Estat centralista i opressor que primer els Austris i després els Borbons volgueren instaurar a casa nostra.

Fidels a l'esperit de la terra, els tres patricis catalans, en èpoques ben distintes, plantaren cara i lluitaren per una Catalunya lliure — per una Catalunya contrària a tot el que significava el militarisme, el centralisme, l'opressió, separada de l'esperit d'Olivares, en fi, que «volia allanar Catalunya como primer negocio» — però per una Catalunya fraternal «amb els enganyats pobles de Castella i en general de tot Espanya» com diuen els documents dels defensors de Barcelona el 1714...

L'Història acostuma a ensenyar el camí del present. Tement-la, el franquisme ha fet desaparèixer tres monuments del passat, que aparentment no tenen res a veure amb la guerra que Franco provocà. Però en realitat si que hi tenen

a veure: indiquen que, aleshores com avui i com sempre, només hi ha un camí pels catalans si volen viure dignes i lliures: combatre. El combat avui pot no ésser violent però és igualment difícil: només els pobles que lluiten per la llibertat són dignes d'ésser lliures.

Les estatuques que volem ens diuen aquesta lliçó. Aprenem-la i així obtindrem, amb el seu retorn, el de les llibertats nacionals que Franco i els seus ens arrabassaren violentament.

“CARTA A UN OBRERO”

de Francisco LARGO CABALLERO

«Ediciones Iberia» acaba de publicar, en una edició pulcra i digna, un important text de Largo Caballero, escrit l'any 1945 però més actual que mai en certs aspectes.

La primera part de l'opuscle fixa la posició de Caballero de cara a aquesta qüestió fonamental: què ha de fer l'exili? Erigir-se en únic representant de l'antifranquisme? O al contrari, esforçar-se, simplement, en servir la renaiença interior de l'esperit obrer i socialista? Caballero no dubtà ni un moment. El camí que senyalà és el de servir l'Interior, el de considerar que és a l'Interior què residix la màxima autoritat política i sindical.

Si s'hagués seguit aquest camí segurament avui estariem tots plegats, catalans i espanyols, en millor posició.

L'altra part de l'opuscle ens sembla

CONTRA LA REPRESSIO

«Volem que sàpiguen que els miners asturians hem anat a la vaga per unes reivindicacions molt concretes i molts justes :

« Per millors salaris; per fer tornar als companys que foren des-
« terrats l'any passat; per obtenir millors pensions pels miners
« malalts de silicosis; per tenir sindicats autènticament lliures.

Volem que sàpiguen que la vaga fou totalment pacífica a tots el pous i les mines. La resposta del règim franquista i dels seus sindicats domesticats, ja la coneixen. »

(D'una carta dels miners asturians als Intel·lectuals catalans i espanyols).

Tot el món sap avui com Alonso Vega i els seus subordinats directes varen decidir acabar la vaga d'Astúries. La vaga es duia a terme enmig del més gran ordre i responsabilitat; els treballadors no contestaven a cap provocació. Alonso Vega reclamà plens poders, i els donà als seus subordinats: un capità de la guàrdia civil anomenat Fernando Caro, i un «cabo Pérez» que avui ja és sergent segurament per mèrits de guerra.

Els mètodes emprats foren e's de l'any 34, els de la repressió que seguí l'ocupació militar després de la guerra: tortures, pallisses, detencions de dones. Tot el que no s'atreveixen a fer a les grans ciutats com Barcelona, Madrid, Bilbao, s'atreveixen a fer-ho a Sama de Langreo. Els instints d'aquesta gent no canvien

gaire. I així acabaren la vaga; més de trescents miners foren detinguts o deportats.

Però la veritat s'ha sabut. I 102 intel·lectuals protestaren, entre e'ls més d'una vintena d'intel·lectuals catalans, denunciant la repressió i denant al ministre de l'Informació, el «liberal» Fraga Iribarne que contestés dient la veritat, en comptes de fer publicar les miserables notes que publicà la premsa durant el conflicte parlant de «maniobras contra la normalidad laboral».

El ministre no sabé què dir. Com negar la veritat? El senyor Fraga té la reputació de ser viu — és aquesta reputació que li ha valgut el ministeri — i se li acudí una maniobra digna — cal dir la veritat — d'un disciple de San Ignasi, o de Stalin que de tots dos podria prendre exemple el nostre ministre..

Un dels signataris del document, no el primer ni el més important, és el senyor Bergamín, antic dirigent catòlic que durant la guerra civil estigué del costat dels republicans i després a l'exili.

I ja tenim al ministre Fraga Iribarne pensant que ha trobat la solució. En

comptes de parlar de les tortures als miners, de les pallisses a les dones pelades, es dedica a atacar, en una resposta que ha fet publicar per tots els diaris, a Bergamín, acusant-lo pràcticament d'estar al servei desl comunistes.

I bé, senyor Fraga; els socialistes catalans tenim molts més motius que vostè per parlar del que parla seva carta. Per això mateix li diem que aquesta no és la qüestió ni té res a veure amb les respostes que li demanem, com han demanat els intel·lectuals :

1º) Si o no han estat apallissats i torturats els miners?

2º) Si o no han estat insultades i pelades les dones dels treballadors?

3º) Si o no els funcionaris a les ordres del ministre són responsables d'aquests fets?

4º) Si o no el règim franquista és pràcticament l'únic responsable?

El problema és aquest. I a primers de novembre, 188 intel·lectuals, que no es deixen intimidar per les «amalgames» del ministre, han tornat a escriure-li oficialment i públicament. Aquesta vegada encara hi ha més catalans. Hi ha, a més, quatre capellans catalans i un monjo caputxí. Fraga Iribarne no podrà dir que són comunistes. Tampoc no ho som nosaltres. Però encara menys som feixistes, o d'aquests infra-homes que troben normal d'apallissar els treballadors detinguts i les seves mullers.

Per això reclamem: Contra la repressió ! Una Comissió d'Enquesta per conèixer la veritat !

I sobretot: Llibertat pels presos! Retorn de llibertats democràtiques !

ELS LLIBRES

encara més important. En efecte, és sabut que Caballero, en certs moments de la seva vida política no semblà simpatitzar massa amb les posicions autonomistes i federalistes: en tot cas no es coneixien textos en favor d'aquestes posicions. Es l'experiència del governant el que li provà l'absoluta necessitat d'una profunda transformació de les estructures polítiques? En tot cas, les seves afirmacions són definitives en aquest opuscle que és un xic el seu testament. I com diuen els editors: «Les reivindicacions federalistes — la primera és el retorn de llibertats — no són per «figurar als programes» sino com una exigència primera de la reconstrucció peninsular». «Sense una transformació radical de les estructures polítiques i administratives de l'Estat no serà possible incorporar a la majoria dels espanyols a l'obra inmensa de la reconstrucció.»

Caballero està segur d'aquesta realitat — que ell expressa amb un vocabulari a voltes distint del nostre —. A partir d'aquest fet senyala igualment els camins de la lluita social per vencer el franquisme. I indica, per demà, les mesures de caire socialista que han de permetre de debó crear una autèntica democràcia social i política.

«Una «carta» que els treballadors han de llegir.

A Mèxic

a Serra i Moret

L'Institut Català de Cultura de Mèxic va organitzar, el mes d'Octubre, una vetllada necrològica en honor del nostre malaguanyat company Manuel Serra i Moret.

Parlà en primer terme el nostre company Joan Gilabert que explicà moltes de les activitats patriòtiques, polítiques i culturals de Serra. Va exposar l'ample concepte que aquell tenia del Socialisme i cercà les arrels del mateix en la formació humanista i liberal de la seva joventut. Estudiós de totes les doctrines revolucionàries no va acceptar cap dogma de les mateixes i el seu concepte del socialisme fou sempre humà, liberal i basat en una democràcia i amb la plena vigència de la Llibertat.

Seguidament va fer us de la paraula

Homenatge

l'ex conseller de la Generalitat, senyor Antoni M. Sbert, el que recordà activitats parlamentàries i culturals de Serra que sempre, en les èpoques de més treball, no volia defugir. Acabà desitjant que els ideals de Serra i Moret siguin la base per la formació d'una socialdemocràcia forta pel bé del futur de Catalunya.

Va cloure l'acte el president de l'Institut, ex Rector de l'Universitat de Barcelona, Dr. Pere Bosch Gimpera. Es referí a la gran amistat tinguda amb Serra i a la bondat i qualitat humana del mateix. Acabà dient que sempre fou un home que lluità desinteressadament per la causa nacional de Catalunya i per un vertader concepte de la justícia social.

Les vagues d'Astúries han estat seguides amb atenció pels treballadors de Catalunya. La manca de coordinació, les dificultats de l'acció clandestina no han permès que el magnífic gest de protesta dels miners asturians fos secundat com devia ésser-ho. Però el combat heroic d'Astúries no ha estat inútil: ha donat més profunditat a la consciència dels treballadors, ha fet comprendre a tots que era essencial coordinar la lluita obrera, per fixar uns objectius precisos, dirigir bé l'acció.

Els treballadors de Catalunya no restem inactius. Durant tot aquest període una sèrie d'accions han tingut lloc a diverses fàbriques i tallers, reclamant millores de salaris, per protestar contra unes «convencions col·lectives» que han estat fetes, com diuen els companys metal·lúrgics, per servir les empreses. Heus aci un resum d'aquestes lluites:

A BARCELONA:

Atur i treball lent a la SEAT; manifestacions interiors per aconseguir millores precises. Recull actual de signatures protestant contra la convenció col·lectiva i reclamant millores de salaris laborals.

—Atur i acció a la MACOSA per l'augment de salaris.

—Atur i acció a la SIEMENS contra el conveni col·lectiu.

—Accions diverses a Tallers VASCO-CATALANS, a HISPANO OLIVETTI, OSRAM, FOTOFILM, PIRELLI, IBERIA, TURBOJIT, PAPELERA DEL PRAT, etc.

—Atur a CONSTRUCCIONES ESPAÑOLAS DE Cornellà, i a la Fàbrica de Vidre de Sant Roi.

—Accions diverses a les mines de Sùria, de Cardona i de Balsareny, per obtenir millores de salaris.

—Atur, i augment de la combativitat obrera, en diverses empreses del textíl: a l'empresa Humet de Tarrassa per exemple.

A LLEIDA:

—Atur per aconseguir l'augment dels salaris a MATERIAL AUXILIAR DE FERROCARRILES.

A TARRAGONA:

Atur a la fàbrica PENARROYA per obtenir augment de salaris, i millores en el treball.

A GIRONA:

—Atur a l'empresa HORMIGONES PRETENSADOS, per obtenir augment de salaris, i millores en el treball. L'acció obrera ha estat menada fermament, amb unitat, sense deixar-se endur per cap provocació i defugint la violència: reclamant dignament i amb claretat el que els pertoca: L'augment de salaris. I és així com el règim, malgrat el «sindicat» que està a les seves ordres, ha de cedir. El combat dels treballadors serà sempre victoriós!

CONTRA EL «CONVENI-COL·LECTIU» IMPOSAT

L'Aliança Sindical Obrera de Catalunya al costat dels obrers metal·lúrgics!

La Federació d'Obrers de l'Indústria Metal·lúrgica (Unió G. de T.) amb la C. N. T. i la S.O.C.C. ha fet conèixer una important crítica del «conveni col·lectiu» que el sindicat del règim ha convingut amb els seus amos, els patrons.

«Estem davant una nova consagració del principi de l'obediència i de la sotmissió. Una vegada més l'obrer ha de sofrir perjudicis econòmics... Les empreses han volgut imposar el seu criteri. Però els treballadors protesten i reclamen pacíficament però amb fermesa els seus drets.

«PER DIGNITAT NO PODEM ACCEPTAR AQUEST CONVENI. Per què ES IMPOSAT PELS PATRONS. NO HA ESTAT PACTAT PER UNA REPRESENTACIÓ OBRERA. EN TOTS ELS 86EUS PUNTS CONTRADIU ELS NOSTRES DRETS», així diu el Document Metal·lúrgic.

I acaba:

«PRENEU UNA POSICIO FERMA. NO ACCEPTEU AQUEST CONVENI QUE VA CONTRA ELS NOSTRES INTERESSOS.

A CADA FABRICA, PRESENTEU LES NOSTRES REIVINDICACIONS A TRAVÉS D'UNA COMISSIÓ OBRERA!

TOTS UNITS EN L'ACCIO COMUNAL!».

L'ALIANÇA SINDICAL OBRERA DE CATALUNYA recolza plenament el combat dels treballadors metal·lúrgics. I l'acció es desenvolupa actualment a totes les fàbriques de Catalunya.

Acció de protesta al País Basc

El dia 7 d'octubre la classe treballadora d'Euzkadi ha donat una prova de la seva maduresa organitzant un important atur a la gran majoria de fàbriques metal·lúrgiques: Constructora Naval, Babcock y Wilcox, Euskalduna, Unquinesa, etc. L'atur, perfectament organitzat per un comitè de coordinació on col·laboraven distints tendències democràtiques durà deu minuts. Fou suficient per provar la perfecta organització i per enfurismar la policia franquista la qual ha procedit a moltes detencions. Entre la llista de detinguts, que ens comuniquen els amics de E.T.A., figuren treballadors metal·lúrgics, dibuixants, empleats.

L'unanimitat dels treballadors és la millor garantia del seu triomf. Els bascs reclamaven: retorn de 52 treballadors deportats quan les últimes vagues; refús de cotitzar als sindicats obligatoris de l'Estat; abstenció de la policia en els conflictes socials.

AUGMENT DE SALARIS!
CONTRA LA REPRESSIO!
LLIBERTAT SINDICAL!

EL CONGRES del Partit Socialista a Italia

EL M. S. DE C.
INVITAT D'HONOR

En una propera edició comentarem llargament aquest important Congrés del P.S.I., el qual es troba actualment en una situació clau per l'esdevenidor d'Itàlia, i segurament de tota Europa. L'interès amb que tota la premsa internacional ha seguit les deliberacions del Congrés prova la seva importància. En uns moments en què la tendència arreu d'Europa és de triomf de les esquerres democràtiques, com ho proven les darreres eleccions a Grècia; la decisió del partit germà fou seguida amb atenció per tot el món: el Labour Party hi envià els seus representants oficials, igual que la S.F.I.O. i el P.S.U. francès; el MAPAM i el MAPAI d'Israel, els Iugoslaus, el Neo-Destour, el Front Patriòtic Portugués..

El Moviment Socialista de Catalunya fou convidat oficialment a assistir al Congrés. El C. E. delegà al company Josep Buiria el qual, ultra els divers i importants contactes amb les delegacions, tingué ocasió de parlar llargament amb el company Nenni i intervingué en nom de tots nosaltres al Congrés.

Buiria precisà les condicions de la lluita a casa nostra, senyalà les condicions internacionals — que feien més vergonyós l'actual pacte amb els americans — i afirmà la voluntat dels socialistes catalans de continuar més que mai la lluita per la llibertat i pel socialisme. «Exigiu l'apartament de Franco de qual-sevol empresa europea; refuseu l'ajuda i els contactes amb el règim franquista; això és tot el que us demanem. La resta, és cosa nostra i som nosaltres els que liquidarem el darrer vestigi del feixisme.»

El representant del M.S.C. fou rebut amb una gran ovació, homenatge del Congrés del P.S.I. als socialistes de l'Interior que amb tanta decisió segueixen el combat. I en la resolució internacional del P.S.I. es retroba textualment l'afirmació de la completa solidaritat amb els pobles ibèrics, i la necessitat d'actuar «a tots els llocs i de totes les maneres possibles» per acabar amb les vergonyes del franquisme, del racisme i del colonialisme.

REDACCIO :

Josep PALLACH
Rue Gaston-Mangin
Bât. B - Esc. 5 - Ap. 53
MONTGERON (S -et-O).

ADMINISTRACIO :

M. MIQUEL

26, rue des Potiers — Toulouse (H.-G.)
C. Ch. Postaux : 1792-75 - Toulouse

Endavant

FEDERACIO
DEMOCRACIA
SOCIALISME

MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

MANUEL SERRA I MORET

exemple de dignitat i de fermesa ha mort a l'exili, fidel als ideals que hem de fer triomfar per sempre :

CATALUNYA I EL SOCIALISME

Perpinyà, estiu del 1963.

LA MALALTIA

Sabíem que la malaltia del nostre company era incurable: ens ho havien dit els metges, ens ho repetien els especialistes. Però fins al darrer moment vàrem esperar. Fins a l'instant suprem pensàrem que podríem tenir-lo un temps més entre nosaltres.

I és que en Serra, terriblement amargit i corsecat, guardava, a desgrat de la fatiga i del dolor, una plena lucidesa mental, la seva curiositat intel·lectual pels afers polítics, socials, culturals, econòmics de Catalunya i del món.

Els que el visitàrem aquestes darreres setmanes ho sabem bé. En Serra gairebé no sortia ja del llit, i sofria molt. Però en la lluita contra el dolor, l'home semblava reprendre energies escoltant i fent parlar a la gent del que fins al darrer moment, fou el més gran neguit i el més profund amor: Catalunya, la lluita per la democràcia i pel socialisme.

En la darrera conversa tinguda amb ell, un company nostre li explicà l'actual campanya per la defensa de la llengua catalana. No volia cansar-lo més parlant d'altres coses. Però la conversa s'extengué i en Serra no volia deixar-la. Les vagues d'Astúries, el darrer manifest de l'Aliança Sindical de Catalunya, el butlletí dels metal·lúrgics de la U. G.T.... I el seu esperit inquiet passava a la problemàtica internacional: els acords nuclears, la lluita per la pau, la polèmica xino-soviètica...

En Serra morí com havia viscut: fins al darrer instant amatent als grans problemes humans, respectuós de totes les creences però guardant únicament la

(Passa a la pàg. 2.)

(Passa a la pàg. 2.)

A Serra sempre el tindrem amb nosaltres

per Pere FOIX

En llegir el cable que ens comunicà la seva mort, vam quedar trasbalsats. Després, la carta de l'amic Pallach, breu i sentida, ens aclaparà. En aquests dies, endolats pel decés del germà i mestre, fer mal sigui un petit article necrològic m'és impossible.

Són hores penoses les nostres, malgrat que ja feia un temps que temíem rebre la notícia infausta, car en la seva última carta començada el 8 del propassat mes de maig i acabada el 9, dia que complí 79 anys i rebuda el 12, s'acomiadà de la Josefina i de mi, amb les següents ratlles :

L'unitat catalana i democràtica

Segellà el darrer homenatge a Manuel Serra i Moret

(Vé de la pàg. 1)

seva fe en la força de la raó, en la voluntat de comprendre i de sentir.

Home entre els homes, en Serra refusà fins al suprem instant qualsevol feblesa. Mirà sempre el món de fit a fit i guardà intacte fins al traspàs el preciós llegat d'una vida honesta i digne, totalment destinada a servir el seu poble.

L'ENTERRAMENT

Per això el poble l'estimava. Per això, a penes, fou coneguda la nova de la seva mort, els refugiats del Roselló correghueren a retre-li homenatge. Eren els treballadors del camp o de la ciutat, refugiats que sentien que acabaven de perdre el símbol mateix del que té de més preuat i de noble l'exili: l'afirmació intransigent d'uns principis i d'unes va-

lors que tard o d'hora, amb formes noves i adequades, refloriran a Catalunya.

Hi havia a l'enterrament membres de la seva família: els seus nebots de Catalunya, representant la família de l'Argentina. Però els seus familiars saben prou bé que la família d'en Serra erem nosaltres, tant com ells; nosaltres, els refugiats catalans.

La grandesa d'aquest darrer passeig pel cementeri de Perpinyà, assoliat i obert a tots els vents del Canigó, anant a cercar la tomba on reposava ja feia deu anys l'esposa com esperant-lo, era precisament en aquesta unanimitat de l'homenatge.

Per damunt de les divergències ideològiques —que no són dolentes si les mou l'afany d'arribar a la veritat— hi eren presents tots els partits, totes les

sindicals exiliades. Les llaçades de les gerbes de flors duïen idèntiques endreces, sense que les prepararen s'haguessin dit res: «Al Mestre Serra i Moret», Front Nacional de Catalunya i Estat Català; al President Serra i Moret», Agrupació Catalana d'Invàlids i Mutilats; «Al Company Serra i Moret», deien el Moviment Socialista de Catalunya, i la C.N.T. i la U.G.T. de Catalunya; «A l'amic Serra i Moret»: Esquerra Republicana de Catalunya; «Al Mestre Serra i Moret; Unió Democràtica de Catalunya...

Totes les llaçades volien dir el mateix: Company i Amic; Mestre i President. I per damunt de les fronteres estatals, la Vila de Perpinyà, les Associacions Culturals del Roselló, es sumaven al dol, mentre representants dels altres pobles germans, del P.S.O.E., de la C.N.T., del Govern base, del de la República s'associaven a l'homenatge dels catalans.

EL COMIAT

I per això quan, amb la tomba ja oberta se sentiren els darrers mots del darrer adéu: «Reposeu en pau Mestre i amic estimat», es feu entre nosaltres un silenci més profund, com si els assistents no es decidissin a acomiadar-se, i com si aquest silenci i aquest refús fos el comiat realment digne d'aquest home.

I així, en silenci, començà la desfílada per la gran explanada. En Serra restava allí amb la Sara Llorens, unís en la vida i en la mort, fidels a l'esperit que els feu viure i els ajudà a ben morir, combregant en la més íntima comunió que pot desitjar-se: en la lluita per un esdevenidor millor per tots els homes, en l'esforç per fer de Catalunya l'espill d'aquest esdevenidor lluminós. «Més enllà de la vida i de la mort», com diu al final del seu darrer llibre, en Serra restava fidel a la terra catalana que guarda amb amor la seva despulla.

A Serra sempre el tindrem amb nosaltres

(Vé de la pàg. 1)

«Quan jo ja no hi sigui restaré amb vosaltres i tindrè aquella immortalitat que desitjo, l'única efectiva, la de romandre en el vostre record i en els vostres afectes. Adéu-siau. No espereu de mi cap missatge escrit encara que sapigüeu que vaig consumint-me en la meua solitud poblada de records i d'afectes.»

I aquest comiat l'escriví després d'haver-nos explicat amb una serenitat impresionant el seu sofriment. Carta feta sense una sola errada i amb la mateixa signatura de sempre. I encara, al final, en dues ratlles manuscrites, s'interessava per la nostre feina. En Serra era del tremp dels homes com Sòcrates, qui va dir davant la mort: «Heu d'ésser valents. Penseu que només enterraran el meu cos.»

No, en Serra no és mort. A casa tinc les seves cartes i els seus llibres qui parlen, la seva imatge que em mira, el seu esperit que m'encoratja. I en les tenebres de l'exili, mai no em mancarà la seva llum. I el seu conhort m'allargarà la vida, sinó pel retorn a la Pàtria, si per a poder fer quelcom que expliqui els principals trets de la seva existència resplendent i al·ligadora, per tal de contribuir a que, després de mort, continuï essent útil a Catalunya, a la que sempre servi amb la paraula, amb la ploma de periodista o d'escriptor polític, economista i filòsof.

En una carta d'en Serra datada el 28 de juliol del 1954, em diu:

«Us felicito per haver creat (a Mèxic) la Secció del Moviment Socialista de Catalunya. Ultra la fidelitat als grans ideals, hi ha el fet de posar en relació valors personals com els vostres amb els millors companys de França: els Pallach, Iborra, Brufau, Aleu, Buiria, Gayolà, Estaran, etc., els excel·lents companys de París, Toulouse, Burdeus, Perpinyà i els no menys interessants o isolats que s'imposen el sacrifici de contribuir a sostenir la bona causa sense ni tan sols tenir el plaer de compartir els goigs o les penes amb altres companys exiliats. Conserveu, sobretot, aquesta bona relació que serà fecunda per Catalunya i pel bé del nostre poble. Que el dia que jo falti, tot segueixi igual o millor. Cada dia n'estic més segur i em fa menys por la meua pertença.»

Feia tres mesos que havia mort la Sara i estava tan apesarat que es pensava no viure més enllà de dos anys. D'ací que ens volgués veure units i agermanats. I aquesta exhortació era manifestada en gairebé totes les seves cartes que vaig anar rebent fins a la seva darrera del 9 de maig d'enguany.

Si ell no ha pogut veure l'alliberament de Catalunya, treballem junts per aconseguir-ho, tenint en la ment el seu discurs, sense oblidar el seu mestratge.

PERE FOIX

CONTRA LA REPRESSIÓ FRANQUISTA!

El M. S. de C. expressa la seva més enèrgica condemna contra l'execució dels joves anarquistes Delgado i Granados, condemnats sense proves i després d'una paròdia de procés per un atemptat que totes les organitzacions antifranquistes han recusat. Els veritables responsables d'aquesta mena d'actes cal cercar-los no gaire lluny del Ministeri de la Governació.

Un dia o altre la veritat triomfarà. I aquell dia serà l'hora de la justícia!

Serra i Moret, fundador del socialisme català

per Joan ALEU

Heus ací un nom que va estretament lligat a més de mig segle de lluites polítiques i de combat intel·lectual a Catalunya.

El seu origen: fill d'una honesta família benestant i profundament catòlica; la seva posició social, no el deixaren indiferent davant l'injustícia social ni davant del fet que Catalunya fos sotmesa a la despòtica tutela de l'Estat central.

Aquest estat d'esperit el portà a cercar el contacte amb els homes, tant intel·lectuals com obrers, que com ell sentien aquest neguit i estan disposats a menar un combat per a millorar moral i materialment les condicions de vida de la classe treballadora, i lluitar per què a Catalunya li sigui reconeguda la seva personalitat.

Col·labora en totes aquelles publicacions de llengua catalana i ben aviat, pel seu estil i per les seves idees clares és considerat com un futur valor intel·lectual.

Es un gran patriota, però també és un gran internacionalista. Creu que és indispensable, per la formació d'un home, de sortir de les fronteres estretes de casa seva i endinsar-se en altres països per a recollir-ne els seus neguits, la seva cultura, la seva forma de viure i de resoldre els problemes. Molt jove feu el seu primer viatge a Nord-Amèrica. Allí treballa, estudia, es barreja en la vida política i cultural d'aquesta República el que l'hi permet de constituir un bagatge intel·lectual que anirà engròixant a través dels anys i a través les innombrables peregrinacions que efectuarà per tot el món.

La seva veritable actuació política a Catalunya comença a partir del 1914. Com a conseqüència de la primera guerra mundial i beneficiant de la seva neutralitat, Espanya es veu afavorida i la seva expansió econòmica i industrial creixen vertiginosament. Les fàbriques treballen a plé rendiment i la mà d'obra és deficitària. La classe obrera vol defensar els seus interessos i participar als beneficis que comporta una tal situació, i s'agrupa entorn dels sindicats que esdevenen una força enorme.

La lluita entre la patronal i els sindicats s'entaula d'una forma caòtica i violenta. A l'intransigència estúpida dels patrons, els sindicats contesten amb moviments desordenats que no condueixen més que a malgastar esforços sens que els resultats obtinguts compensin els sacrificis fets per els obrers.

Serra i Moret contempla aquest lamentable espectacle i s'esgarrija de veure com es malversen les energies de la classe obrera. Es en aquest moment que madura en ell l'idea de crear un gran partit socialista català que fes seves les justes aspiracions del proletariat; les orientés fins arribar a fer-les triomfar.

Junt amb Cristòfor de Domenech, Rafael Campalans, Joaquim Xirau, per no citar més que alguns dels desapareguts es va crear la «Unió Socialista de Catalunya». A partir d'aquest moment Serra i Moret, dona, en el pla polític el millor de la seva persona.

Segueix Catalunya d'un cap a l'altre. Dona conferències als centres polítics, als Sindicats, a les Cooperatives, als Ateneus. Malgrat l'ambient enverinat que regna en aquells moments les seves paraules son escoltades amb respecte i interès.

En les planes del portanveu de l'Unió Socialista «Justicia Social» exposa amb claredat el que ell creu que ha d'ésser un partit socialista català. Des d'aquelles mateixes planes s'aixeca contra els assassinats que sota les ordres del fatídic Martínez Anido es cometien contra els homes dirigents de l'organització obrera, presa de posició que li val junt amb en Campalans d'ésser buscats pels pistolers del Sindicat Lliure.

La dictadura de Primo de Rivera, l'allunya durant un temps de Catalunya. Caigut el dictador, pren una part activa en l'esdeveniment de la República.

Conseller d'Obres Públiques en el primer Govern de la Generalitat de Catalunya, el veiem successivament, diputat al parlament espanyol i al parlament de Catalunya.

L'aixecament militar contra la República el troba com sempre disposat a defensar la llibertat i no defuig cap responsabilitat.

Quan Catalunya anava caient en mans dels feixistes, i acostant-nos cap a la frontera ens vàrem trobar a la Junquera. Ens vàrem abraçar, i amb emoció anàvem veient passar, sota la pluja, tota una massa d'homes, dones i infants que es veien obligats d'abandonar la pàtria, perseguits pels enemics de la llibertat.

Sol, a peu amb una gabardina i una maleteta, passava la frontera un home que havia tingut tots els càrrecs polítics. Entrava en terra francesa amb un immens dolor, però dignament.

Creat el Moviment Socialista de Catalunya, hi aportà el seu entusiasme i els seus extensos coneixements.

Ens ha deixat en el moment que més falta ens feia i quan les idees socialistes que durant anys ell havia propagat van prenent còs a casa nostra.

Demà, quan retornarem a la nostra pàtria i davant els problemes qui hi haurà a resoldre tindrem present a l'amic i procurarem seguir les seves petjades.

Amic Serra i Moret, reposeu en pau al costat de la vostra esposa en aquest cementiri de les terres catalanes de França. Catalunya i el Socialisme us deuen un etern agraïment.

EN SERRA I MORET batlle de la seva vila i diputat al Parlament de Catalunya

Dels càrrecs que ocupà el company Serra i Moret durant la seva llarga vida política, dos sobretot eren per ell apreciats: el de batlle popular de Pineda, que exercí llargs anys i el de diputat al Parlament de Catalunya, del qual fou vice-president a Catalunya i President a l'exili i les lleis del qual hauria volgut salvaguardar sempre, malgrat les dificultats, les febleses i les turpituds dels homes.

De les múltiples lletres de condol que hem rebut i que no podem reproduir per manca d'espai ens ha semblat just d'extractar-ne dues, la d'un altre batlle popular refugiat a Perpinyà i la d'un company seu al Parlament de Catalunya:

«Es amb profund dolor que us prego rebeu el meu sentit condol per la mort del nostre il·lustre i estimat amic. Us desitjo a tots vosaltres llargs anys

de vida, per honorar i continuar la seva obra». — El vostre amic, l'alcalde republicà de Corbins: **Ramon Pujol** (Hospital de San Joan, Perpinyà).

«Company d'ell a l'Unió Catalanista, quaranta cinc anys enrera; col·lega més tard en el Parlament Català, la meua estima per en Serra i Moret ha estat sempre profunda i la notícia de la seva desaparició m'ha deixat desolat. A més com editor de la Revista «Vida Nova» no em sé aconsolar del buit que el traspàs d'un dels seus més remarcables col·laboradors deixa en la nostra publicació, en la qual ell figurava en el Patronat d'honor... » Accepteu la participació en la vostra pena i l'expressió de la més pregona recança per aquest dol que priva a Catalunya d'un dels seus fills més preclars. — Cordialment vostre, **Miquel Guinart**, Montpellier.

L'ADÉU DELS COMPANYS

“Els treballadors de Catalunya serem un dia com vós ens volieu : generosos i oberts a totes les llums de la justícia, per que vós ens heu ensenyat què vol dir servir la justícia social.”

Al cementeri de Perpinyà, el company Pallach pronuncià en nom dels amics d'en Serra i Moret, les següents paraules :

En el moment d'evocar la figura que avui acompanyem, com no recordar, en aquesta tarda xafogosa i trista, la llum esplèndida d'aquell matí de primavera, trist també, però esclatant i pur en què enterràvem la companya d'en Serra i Moret, la Sara Llorens, que ara, amb la tomba ja oberta, sembla esperar-lo ací ?

En Serra hi era tot sencer, en el gest d'aquella diada. Acabava de patir el més gran patir: la pèrdua de la dona estimada que al morir el deixava irremissiblement sol, en aquesta gran solitud que, per tots nosaltres, és ja l'exili.

I el sentíreu parlar com vaig sentir-lo jo. Feia com sempre: del sentiments, de l'emoció, del sofriment, en feia un trampolí per atènyer els més enlairats cims de l'esperit de l'home. I ens deia a tots, amb paraula clara, neta, no gens tremolosa, que la seva fe en Catalunya, que la seva fe en l'home no sols no era esmortuïda pel dolor, sino que era més ferma que mai, més neta i esclatant i com purificada i endurida per la sofrència.

I després d'aquell dia, ja saben quina fou la seva vida en aquesta darrera etapa de la seva existència, potser, per mi, la més preuada de totes, la més noble i la més ascètica. Treballà més que mai; més que mai posà en joc totes les puixances que li quedaven al servei dels seus ideals, al servei de Catalunya, en aquesta «gelada solitud» que era la seva i des de la qual, diàriament, sense discursos i sense sermons, en Serra i Moret era per tots nosaltres L'EXEMPLE.

Per què — i és aquí on comença i acaba el poc que jo us haig de dir — en Serra és sobretot això per tots nosaltres: la virtut de l'exemple en la vida de l'home públic. En Serra era socialista com molts de nosaltres, ja ho sabeu, però jo no us parlaré ara de les seves idees polítiques i socials. Tampoc no us parlaré dels seus llibres, dels seus articles, de la seva prosa lúcida i nítida que traspuava un pensament generós. Ni us parlaré dels càrrecs que tingué, ni de les responsabilitats que degué afrontar en aquesta dura època que li calgué viure.

Tot això és molt — i finalment no és res, puix que de totes maneres no és prou. «Pels fruits els coneixereu» diuen els Evangelis. I els fruits dels homes, a fi de comptes, no són mai el que diuen sino el que fan; no les paraules sino els actes. I, quan la mort truca a la porta, els actes, definitivament terminats, sembla com si s'endurissin i prenguessin relleu, reunint-se els uns amb els altres, formant aquesta línia de vida, que és al cap i a la fi el que recordem dels homes.

Mirem-la la línia de la vida d'en Serra ! Ni una corba, ni un dubte, ni una reculada ! Tota sencera destinada a servir els ideals de la Catalunya lliure i democràtica, socialment justa, que avui ens sembla lluny però que potser és més aprop que mai. Hi hagué molts d'entrebancs en la seva existència, hi hagué potser errades, però no hi ha ni una foscor, ni una sola taca obscura. La netedat, la puresa de la seva vida és tan esclatant com la d'aquell matí de primavera en què amb paraula decidida ens ensenyava l'esperança després de dir-nos que acabava d'enterrar «el sol de la seva vida».

Uns mots d'esperança doncs han de ser els darrers — i perdoneu-me si, per acabar, evoco quelcom — algú — que potser no és del cas. No voldria ferir a ningú amb l'evocació però em ve a la ment i no puc ni vull evitar-la. Fa unes setmanes que un altre home, d'una altre fe que la d'en Serra, però de gran noblesa també, era endut pel mateix mal, probablement, que ara ha corsecat el nostre amic. L'agonia d'aquell home, inacabable i dolorosa també, tingué el món sencer, creients o descreguts,

(Passa a la pàg. 5.)

ELS GRANS BUI TS dintre la catalanitat

No ha estat amb la gelor de l'hivern que ens ha arribat el darrer alè d'una vida extingida. I és que Manuel Serra i Moret havia de morir en ple estiu, sentint les foguerades del caliu que remou la tebior del cor. L'home que fou seny i claror mediterrània, amb ferments d'alts ideals arrelats al pensament, moria amb el cap clar i sentint-se bategar el cor.

Vaig tenir el goig de veure'l fa dos anys. I de comprovar la serenor del seu parlar. Serenor de pensament que em va alleugerir dies peserosos a través de la correspondència. Perquè ell sabia donar. I tan poc com li podien donar els altres! ¿Podia rebre la compensació, ara, amb tants cors d'amies acompanyant-lo, a la frontera final? Els qui van seguir-lo en vida, pel camí no sempre planer, però sí el més digne, feren promesa de no deixar el seu guiatge polític. I ofrenar a Catalunya, com va fer ell, tot el millor de cada ú.

Exemplaritzem en Serra i Moret; expressem els pensaments amb la seva claredat; busquem el mot just i mai cridaner. I si podem, posem-hi sensibilitat exquisida, gest desinteressat i noble. Demostrem haver-lo comprès, que els qui menyspreaven els seus bells sentiments, poc podien comprendre'l!

Quan amb l'enyor i la blanesa dels anys, parlava de la companya abnegada que va compartir-ne anhels i pensaments, ho feia amb tanta dolçor i afecte que la seva Sara, d'haver-lo sentit, hauria somrigut tan deliciosament com tenia costum. Jo pensava el bell que fóra si de veritat la seva veu hagués pogut traspasar el llinar del no res i donar a l'amada el suprem consol.

I sabent-lo tan sensible a l'amor de l'enamorada, la fina i formidable escriptora Sara Llorens de Serra, dona excepcional, amb la qual va refondre la seva vida eternament, em plau tancar aquest homenatge amb els propis mots del «Llibre del Cor» :

«En aquell temps hi havia per aquestes rodalies un home, ho com el pa, que tenia dos dons; un a la vista i un altra a la paraula. El do de la vista consistia en una mena de llum que hi tenia que tant era entrar a una casa i guaitar, com de seguida quedar tot ple de claror, encara que fós al cor de la nit. El do de la paraula era que, qui sentia la seva veu, de seguida quedava guarit de tot mal, de tot marriment, de tot angúnia...»

Cal dir qui era, aquest home?

Maria GISPERT

Caracas, agost, 1963.

Tot caminant Serra i Moret i la poesia

per Enric BRUFAU

Perquè estava avesat a veure'l, a parlar-hi cada dia, a compartir les seves inquietuts i les seves esperances i àdhuc a sentir-me honorat per confidències de caràcter íntim, he pogut seguir, durant la nostra perllongada relació, la seva vocació i predilecció per la poesia, les quals m'adono que no traslluen gota o gens en les seves converses usuals.

La seva faisó reflexiva, ponderada, mètrica i pertinent, és a dir el seu estil en el tracte i en el fer, predisposava a suposar que era principalment un home pràctic, més aciat allunyat de l'encantament de la poesia. A més, un desig fervent, i per damunt de tot, d'ésser útil a Catalunya, li desvetllava l'interès per problemes que considerava fonamentals pel recobriment i benestar del nostre poble. D'ací ve, potser, que orientés tota la seva capacitat intel·lectual devers disciplines tècniques molt més prop de les ciències exactes, que de la creació poètica.

Tothom sabia que en Serra era un excel·lent economista, que la profunditat filosòfica li era familiar, que era un bon assagista i articulista i per tot el poble, per tots els treballadors de casa nostra, en Serra era i és el pare del socialisme català. En canvi, ja no eren tants, els que s'adonaven que sota aquell treball

dens i d'aparença freda hi brollés fàcil la deu de la poesia. Ben segur, que en la seva prosa lluminosa hom hi descobria el polsím de la bellesa esmerçat amb una gràcia inimitable, però a fi de comptes la personalitat imposada per la seva obra i actuació pública prevalien i ens donaven un Serra polític, sociòleg i economista.

I per tant —ell, que ja en la seva joventut havia obtingut el primer premi en uns jocs florals celebrats a Gràcia — sovint feia versos i no passava dia que no llegís una o altra poesia. A alguns poemes de llengua anglesa —llengua que en Serra parlava i escrivia correctament— els hi cercava una admiració sense reserves. En la seva biblioteca les obres de Lord Byron, i de John Keats es trobaven en un lloc fàcil d'abastar i de Percy B. Shelley sovint en recitava poemes amb un fervor i una emoció religioses. En aquests instants Serra era l'amor i la bondat personificades.

Ja sabeu, em digué una vegada, que quan vivia a Victòria, a la Pampa argentina, vaig traduir: «The Enjoyment of poetry» i altres assaigs sobre estètica de Max Eastman; doncs bé aci en teniu un exemplar — i afegí rient — de la part de «l'altre» Serra. Eastman era un poeta

i un autèntic erudit, condicions que en Serra també reunia i que indubtablement li permeteren de comprendre'l, d'estimar-lo i traduir-lo amb tota fidelitat i coneixement.

Els millors poemes francesos, com els espanyols, li eren familiars. Estimava Valéry, estimava Machado, però quan es tractava dels poemes de llengua catalana, aleshores si que afirmem, que n'era un gran admirador. Què voleu, cadascú té les seves predileccions —i vull dir-ho— el seu poeta era Carner. Per això, jo que sé que aquest en certa ocasió havia dit que en Serra era el més britànic de tots els polítics catalans (ço que jo tradueixo un polític honest, un home d'Estat) penso que en certs estadis la justícia es realitza espontàniament.

La Ràdio Francesa i Ràdio Andorra
— aquesta en un dels glosaris de J. Fonthernat dedicaren emissions al nostre company. De l'emissió de Ràdio Perpinyà extractem els següents paràgrafs :

«L'amor a Catalunya no era per ell el cercle estret d'un xovinisme petit i baix de sostre, sinó la concreció d'un ideal que resumia els seus principis de llibertat i de ciutadania. No tenia la vocació de menar multituds ni la de l'agitació. Era el professor que aspirava al mestratge, perquè tenia el gust de les coses eternes i sabia que les victòries només venen merescudes pel treball.

» Després del desastre de la guerra civil va tornar a Amèrica a treballar. Fou el pelegri de les universitats i centres culturals de tots els països de l'Amèrica llatina. Era un orador excel·lent i la seva signatura ha conegut totes les publicacions americanes, tant de llengua espanyola com anglesa. Tingué grans contactes amb la política internacional i va fer del seu exili una escola de dignitat i de civisme...

» Es una gran figura del món intel·lectual català que desapareix. Que la terra del Roselló li sigui propícia. El nostre cel i la nostra terra catalana vetllaran amb un mateix són les despulles mortals de Sara Llorens i de Manuel Serra i Moret. El seu esperit deu somriure a l'eternitat.»

L'adéu dels companys

(Vé de la pàg. 4)

per testimoni: era, de cara al món, de cara a milions d'homes, l'esforç d'un home per vèncer el mal i atènyer la veritat.

Jo crec que la vida i la mort del nostre Serra té igual valor de testimoni —com la d'altres herois que guarda amorosament la nostra terra—. Valor d'exemple no pas de cara al món sencer, sino de cara a uns pocs, els que som aci i els que no poden ser-hi però que ens escolten darrera les muntanyes. L'important no és el nombre sino la qualitat exquisida del testimoni que s'ofereix. La sement fruita un dia, si és de bona llei, diria en Serra i la vostra, Serra, ho és; és de la millor que ha llevat la nostra terra.

Reposeu doncs en pau, company Serra i Moret. Catalunya serà lliure per què han existit homes que l'han servida com vós ho heu fet, donant-ho tot sense demanar res. Els catalans, els treballadors de Catalunya serem un dia com vós ens volieu: generosos i oberts a totes les llums de la justícia social, per què vós ens heu ensenyat què vol dir servir l'ideal de justícia social.

I passaran els dies i passaran els anys; passaran dictadures i passaran els dictadors. Els homes que vivim a Catalunya, a la de l'Interior i a la de l'Exili, anirem aprenent cada volta un xic més la lliçó de la vostra vida, fins a fer de nosaltres el que vós volieu que fóssim: ciutadans d'una Catalunya justa i democràtica, fidels als ideals de llibertat i de progrés social «més enllà de la vida i de la mort».

Reposeu en pau, company Serra i Moret, mestre i amic estimat.

Société Générale d'Impression
Toulouse

Le gérant : A. IBORRA

Recordatori dels Socialistes Catalans d'Amèrica

De Mèxic

Feia temps que sabíem que es trobava malalt, però ens resistíem a acceptar un fatal desenllaç. La realitat crua ens ha despertat i omplert de dolor: Serra i Moret ha mort a Perpinyà el dia 29 de Juliol passat.

De molt jove va començar a lluitar per Catalunya. Als 17 anys, éssent estudiant, fou empresonat, per primera vegada, per les seves activitats catalanistes. Després, va marxar durant molts anys a estudiar a l'estranger i visità diversos països d'Europa i molts d'Amèrica. D'aquesta època venen els seus coneixements d'economia i ciències socials que mai deixà d'estudiar.

L'any 1912, als 36 anys, va retornar definitivament a Catalunya. Al poc temps fou elegit alcalde de Pineda i reeligit novament va possessionar-se del càrrec que va ostentar de 1914 a 1923. Ingressà a la Unió Catalanista, presidida pel gran patriota Dr. Martí Julià, i molt aviat fou elegit vice-president. Entre els dos donaren a aquella organització, a més de la seva tradicional significació patriòtica, un contingut liberal, progressiu i socialitzant.

A finals de la primera guerra, 1914-1918, planava per tot Espanya un vent renovador i un gran desig de transformació política i social. A fi de treballar millor per la defensa dels seus ideals ingressà al Partit Socialista Espanyol. Aquesta organització aprovà, amb la seva col·laboració, un programa que reconeixia els drets de les nacionalitats ibèriques. Per a donar-hi més força, en un Congrés celebrat a Madrid, Besteiro deia: «Si mai Catalunya es veu obligada a defensar la seva independència amb les armes a la mà jo estaré al seu costat». Però, malgrat tot, aviat es donà compte que la majoria dels dirigents no comparteixen aquell criteri, i llavors comença a pensar en la necessitat d'abandonar aquella entitat que no vol defensar la personalitat de Catalunya.

El problema de consciència que se li planteja és greu. Un fals internacionalisme feia creure, llavors, que tota manifestació de catalanitat era burgesa. Marx afirmava que els treballadors no tenien pàtria. Serra s'argumentava que ningú havia negat que la poguessin tenir. Per altra banda no tenia cap sentit renunciar a una concepció nacional catalana en benefici d'una d'espanyola. Fruit de llargues meditacions i discussions creà finalment l'any 1923, la primera organització socialista catalana: la Unió Socialista.

Exiliat voluntàriament durant la dictadura Primo de Rivera treballa estretament unit amb els que dintre i fora

de la terra lluiten per la Llibertat i per Catalunya. Durant anys actua amb estret contacte amb Francesc Macià, i quan aquest proclama la República Catalana ell es troba al seu costat i és nomenat conseller d'Economia i Treball, càrrec que ostentà fins a finals de l'any 1932 quan el deixà voluntàriament. Es elegit diputat a les Corts Constituents de la República i més tard al Parlament Català d'on ocupa els càrrecs de president de la minoria socialista i vice-president tercer del Parlament.

Un cop aprovada la constitució de la República Espanyola cal procedir a l'elecció de president de la mateixa. Les forces republicanes i socialistes proposen a Alcalá Zamora. Serra creu que és un error greu i un perill pel futur, i, després de votar en contra, explica públicament, a la premsa de Barcelona, els motius de la seva actitud. Dissortadament, els fets li donaren la raó.

A l'esclatar la guerra civil Serra no vol defugir ni perills ni responsabilitats, i amb gran esperit cívic es posa a disposició de les autoritats de torn. Es nomenat sots-secretari d'Obres Públiques i després president del Consell d'Economia, càrrec que ostenta fins al final de la guerra.

Trobat-se a l'Argentina, l'any 1946, el President Irla el crida per a formar part del Govern de la Generalitat. Es trasllada a França i ocupa el seu càrrec fins a la dissolució del govern. Més tard, a petició dels republicans espanyols, és ministre d'un govern de la República a l'exili.

A l'arribar a França s'incorpora al Moviment Socialista de Catalunya, per considerar que aquesta organització lluita pels ideals patriòtics i socials que ell sempre ha defensat. Considera al Moviment com l'hereu legítim de la Unió Socialista i del Bloc Obrer i Camperol.

Serra i Moret fou sempre un patriota intrínsec. La seva actitud de quan tenia 17 anys ha continuat al llarg de tota la seva vida. També fou, des de jove, un socialista convençut. El seu esperit liberal i democràtic l'apartava de qualsevol concepció dogmàtica, però el féu lluitar amb tota la força de la seva gran intel·ligència per una transformació econòmica i social de Catalunya, d'Espanya i del món.

Amb Serra i Moret desapareix l'últim dels grans homes que ha donat el socialisme democràtic català. Que les noves generacions recullin la bandera que ens deixa i sàpiguen fer-la triomfar.

Joan GILABERT

Mèxic.

De Venezuela

Ens ha sobtat la mort de l'home, tant com ens ha dolgut la seva pèrdua. No haguérem volgut que morís exiliat; no ho mereixia. Era massa català; sentia l'enyorança de la terra fins a voler besar-la amb el darrer alè. Però és el gran fat de les grans figures, tastar la fel quan s'han tastat tantes mels. I la mel catalana és molt dolça i ho era més per a Serra i Moret.

Com si fos un roure de fermeses ideològiques, va viure fort fins el darrer moment; com un pi que creix i creix per guaitar enllà, va abastar horitzons amplíssims i els va fer veure als orbes al llarg del seu peregrinatge social; com un cep de les vinyes catalanes, va donar fruit abundós que havia de fermentar fronteres de l'exili enllà.

Recordem que fou dels primers socialistes de la nostra terra que introduïren a Catalunya la facultat d'anàlisi dels fets polítics amb un estil nou i que va treballar, des de molt jove, per a una nova organització i educació col·lectives. Sense ambicions personalistes, ell que hauria pogut conduir pobles, es va negar sempre a l'aplicació dogmàtica del socialisme. Teòric del marxisme, no cauria en l'isme demagògic. L'autocràcia marxista, de la que tant ha patit la darrera generació, no la podia sentir Serra i Moret degut a la integritat incommovible, a la psicologia gens complicada que esclatava en sensibilitats i fermeses.

I quan, degut a la seva edat avançada, el volien tenir per feble i vacil·lant, va donar l'exemple de la seva fortalesa interior, morint lliurepensador com havia viscut. Exemple de rectitud i de consistència moral per als joves.

I exemple al món de dignitat i consciència col·lectiva. Va servir Catalunya amb lleialtat i sense claudicacions. I va viure dels ingressos que li donava la ploma, una ploma que tan bé va fer a la causa de la república i de les causes justes. Esperem ara la publicació pòstuma del llibre que recullirà les idees d'un veritable socialista amb l'estil sobri i clar que ell acostumava.

Vivia a Perpinyà perquè podia mirar la terra catalana i sentir-la prop. I perquè fou català de soca i arrel, pot dit en el prefaci del seu llibre, guiatge d'homes i de pobles:

«Fidels a la nació, sense servituds ni dependències, soldats del nostre sou, catalans fins el moll de l'os. Més enllà de la vida i de la mort.»

MOVIMENT SOCIALISTA
DE CATALUNYA.
SECCIO DE VENEZUELA.

Reunio i Acords del Consell del Moviment Socialista de Catalunya

El Consell General del Moviment Socialista de Catalunya a l'Exili, s'ha reunit durant els dies 17 i 18 d'Agost. Abans de començar les seves tasques ha expressat el més profund homenatge de recordança i de fidelitat al company Manuel Serra i Moret, un dels més il·lustres fundadors del socialisme a Catalunya, mort recentment després d'una dolorosa malaltia i absent així, per primera vegada, de les nostres reunions anuals.

El C. G. remercia les innombrables manifestacions de condol que ha rebut de moltes personalitats i de totes les organitzacions sindicals i polítiques de Catalunya i que subratllen bé l'envergadura nacional del nostre company. Identificats i remerciaments adreçem als organismes i personalitats basques i espanyoles, so-

cialistes i republicanes, que han sabut comprendre el sentiment de fraternitat ibèrica amb el qual Serra i Moret menà sempre la lluita socialista a Catalunya.

Finalment, el Consell General remercia també les personalitats i organitzacions internacionals, culturals, sindicals i polítiques que igualment ens han fet conèixer llurs sentiments de dol.

El Moviment Socialista de Catalunya sap que un dia aquest recordatori exiliat i internacional tindrà una esclatant confirmació a Catalunya, i per començar entén ja ara contribuir-hi creant el CENTRE D'ESTUDIS I DE FORMACIÓ SOCIAL «MANUEL SERRA I MORET», el qual malgrat les dificultats de la clandestinitat, cercarà d'extendre i satisfer les inquietuts ideològiques que animaren

sempre el nostre company, i mantenir-les en el constant esperit de recerca intel·lectual i d'honestat en el servei de la pàtria, que és una de les més preuades aportacions de l'amic desaparegut.

El C. G. del M.S.C. encara ja al company Pere Foix per què dugui ràpidament a terme la tasca biogràfica que ell, millor que ningú, pot aconseguir.

I convençut que el millor homenatge a la memòria del nostre company i Mestre és finalment el mantenir-nos amatents a l'esforç diari del qual depèn la victòria, el Consell General del M.S.C. ha estudiat llargament l'actual situació política i social a Catalunya, a la península i en el pla internacional. Fruit d'aquest estudi és la següent

DECLARACIÓ POLITICA

LA CRISI DE LA «SUCESSIÓ»

La dictadura franquista va entrar ja en l'etapa de crisi política que el plantejament de la successió del dictador ha de provocar inevitablement. Aquesta crisi pot ésser particularment greu, puix que manquen a Espanya les més mínimes estructures democràtiques que són les úniques capaces d'assegurar l'estabilitat. I aquesta crisi risca d'agreujar-se encara pel malestar econòmic consecutiu a un nou procés inflacionista que, després del famós pla de «estabilització», confirma les dificultats que el capitalisme internacional senyalava ja en el conegut informe del Banc Mundial. Entretant, i a desgrat de les aportacions turístiques, la balança de comptes espanyola continua deficitària i les úniques exportacions, gens envejables, que han desenvolupat els tècnics de l'Opus Dei són les dels obrers qualificats que porten llur treball arreu d'Europa.

DIVISIONS ENTRE LES FORCES DEL REGIM

Les forces que provocaren la guerra civil i sostenen encara avui el règim es divideixen i manifesten llur incapacitat per assegurar la successió.

El gran capitalisme bancari, que durant vint anys ha extès les seves xarxes monopolístiques a tota l'indústria espanyola veu venir la crisi, accentuada per les immediates perspectives del Mercat Comú Europeu, però es incapaç d'encarar la situació. Atent solament als seus interessos immediats, continua deixant a l'Opus Dei la responsabilitat de la política social reaccionària, negant simple-

ment tota satisfacció a les constants reivindicacions obreres.

Alguns nuclis intel·lectuals i burocràtics de Falange descobriren un xic tard les virtuts del sindicalisme, de la reforma agrària i de la nacionalització de la banca. Adhuc diuen cercar l'establiment d'una república presidencialista i una impossible democratització del «Movimiento». Al cap de 25 anys de govern autoritari, en el qual aquest sector ha col·laborat intensament, la descoberta tardana de la gran enganyifa franquista només és un escambell per la demagògia. En efecte, no hi ha solució als problemes del país sense liquidar el Movimiento, el partit i el sindicat únic, el règim de dictadura, l'Estat centralitzat i unitarista. Com que la majoria de's «falangistes d'esquerra» són incapaçs d'arribar a aquestes afirmacions resulta que la seva demagògia és només un element més del càncer que rosega el règim i que un dia proper se l'endurà inevitablement.

L'Església espanyola que fou la gran base de sustentació del franquisme, avui ja és refusa també a ésser-ho obertament. La majoria de les autoritats eclesiàstiques estèn encara arrapades a les més rònegues concepcions del catolicisme inquisitorial, però les corrents de renovació autènticament cristiana que l'encíclica «Pacem in Terris» ha expressat, arriben també a Espanya, sobretot a través de Catalunya i del País Basc. Aquestes corrents renovadores són segurament una esperança pel demà. Avui per avui no arriben a neutralitzar les posicions tradicionals del clericalisme toledà; la crisi interna de l'Església espanyola redobla i agreuja encara la crisi general de l'Espanya franquista.

Els monàrquics, que jugaren un gran paper en la naixença i implantació de la dictadura franquista, són incapaçs d'aportar cap solució a la crisi del règim. Lligats a les oligarquies feudals agràries, sense cap arrelament popular, només poden pidolar a l'Exèrcit que asseguri la restauració quan es mori el general Franco. Però suposant que l'Exèrcit — actualment el veritable dipositor del poder — acceptés a satisfer aquesta demanda, i es mantingués unit, és ben evident que no faria res més que agreujar la situació actual: o bé subsistiria íntegrament la dictadura, però sense un dictador guanyador de la guerra i que ha provat múltiples vegades les seves capacitats de maniobra i de crueltat — o bé es plantejarien obertament els problemes del país, socials i polítics, als quals s'ajuntaria encara el plet institucional. El resultat probablement a més o menys llarg plaç seria un desenllaç violent i de guerra civil, que vindria a ajuntar-se al llarguissim procés de guerres civils i de violències que marca l'història de la monarquia espanyola durant els darrers 160 anys.

SOLS UN CAMI

PER EVITAR LA VIOLENCIA

I LA GUERRA CIVIL

Per evitar la guerra civil i les violències només hi ha un camí, un sol, que no és ni fàcil ni planer: el restabliment de les llibertats democràtiques, donar la paraula al poble. Convençuts d'aquesta veritat el M.S.C. treballa ja fa temps al costat de les altres forces democràtiques del país, en el Consell de Forces Demo-

Fins a la Victoria !

Acords del Moviment Socialista de Catalunya

cràtiques de Catalunya que aquest any ha precisat diverses vegades el seu pensament en qüestions importants i ha reforçat els seus instruments de treball i d'acció. Per això també el M.S.C. recolza plenament la Aliança Sindical Obrera de Catalunya que, reunint la U.G.T., la C.N.T. i la S.O.C.C., estreny avui els llaços entre els corrents sindicalistes, aconsella i orienta els obrers en llurs reivindicacions socials i serà demà la gran força de renovació del sindicalisme del nostre poble.

Però tot això no és prou. La crisi de la successió, ja plantejada, ens imposa noves responsabilitats. Avui podem i devem afrontar-les, sobretot en dos terrenys importants:

Primerament, portant cada vegada més la nostra veu, al costat de les demés forces democràtiques, fins als més íntims replers de la societat catalana: a totes les viles i poblets, a les fàbriques i als tallers i a les escoles de tot Catalunya. A tot arreu ha d'arribar la preocupació pels problemes socials, polítics, culturals del país, puix és de llurs solucions genera's que depenen les solucions particulars dels problemes culturals, socials i polítics de les viles i poblets. Catalunya avui és forta per què existeix aquest mínim d'opinió pública i d'esperit de ciutadania. Cal que aquest mínim s'ampliï i reforci, que no sigui una manifestació de Barcelona sinó també de les comarques.

El nostre esforç, tant en el pla polític com sindical, ha d'orientar-se ràpidament en aquesta direcció.

Un altre punt fonamental que hem d'atenyer aquest any és l'aplegament de les forces d'oposició entorn d'un programa a realitzar. Durant anys, i a desgrat de les maniobres monàrquiques que, incapaces de portar la monarquia: volien almenys retrassar qualsevol altra solució, les forces democràtiques han sostingut que la sortida deu trobar-se en un règim provisional que doni la paraula al poble i restableixi les llibertats. Els catalans no hem canviat mai d'opinió en aquest sentit, però creiem que avui són urgents les precisions. *El restabliment de les llibertats a Catalunya ens toca fer-lo a nosaltres mateixos; és a dir, des del primer moment deu haver-hi a Catalunya, i al País Basc, la pròpia estructura de Govern Provisional que consultarà igualment al nostre poble.*

UN PROGRAMA D'ACCIO PER LES FORCES DEMOCRATIQUES

Fins avui les forces d'oposició espanyoles han refusat realment de plantejar-se aquesta perspectiva, potser per manca de confiança en la solució que defensaven. Doncs bé. Nosaltres creiem que no sols socials i polítiques, han de ser enfocades aquesta sinó moltes altres perspectives, per les forces que vulguin coaligar-se. Cal que durant els mesos propers les forces d'oposició peninsulars facin un gran esforç per coordinar llurs objectius i fer així més efectiu el seu combat. *El Moviment Socialista de Catalunya per la seva banda, plantejarà aviat, públicament el projecte d'un veritable programa d'acció que haurien de realitzar les forces democràtiques catalanes i espanyoles una vegada hagin sabut mobilitzar, entorn d'aquestes realitzacions, les energies populars.*

Per fer front a aquesta tasca és evident que els aliats dels socialistes i dels demòcrates catalans han de ser els demòcrates i els socialistes de la península. Més enllà de les possibles discrepàncies exiliades, filles potser d'una incomprensió del que és i del que vol el moviment obrer de Catalunya, hi ha aquesta exigència fonamental que nosaltres sempre hem tingut en compte. *El Moviment Socialista de Catalunya aspira avui com ahir, a col·laborar en una comuna tasca de direcció i d'orientació peninsular, amb els demòcrates i els socialistes dels pobles hispànics que entenguin aquesta gran exigència federalista del present.* Hi ha avui més possibilitats que mai per a fer-ho, car avui més que mai floreixen les inquietuts socials que per força han de ser socialistes. A l'heroica Astúries, sempre generosa en el seu esforç revolucionari; al País Basc, on mil símptomes senyalen la superació de l'antiga lluita entre el sentiment social i el nacional; a la llunyana Galícia, on el treball silenciós de nuclis intel·lectuals d'arrelament popular forja per demà del millor llaç amb Portugal; a l'Andalusia de les inquietuts camperoles. Tard o d'hora aquest plantejament autènticament federalista de les energies transformadores de la revolució hispànica haurà de plasmar-se a la capital de l'Estat espanyol. Es amb aquest objectiu que treballem avui, sense pressés però també sense torbar-nos. No es tracta de fer nous pactes ni

altres aliances a l'exili; es tracta d'entrar en contacte amb les realitats interiors peninsulars, que cada dia es manifesten d'una manera o altre, de precisar-les i de trobar, tots plegats, una direcció. El dia que les forces d'oposició hispànica s'hagin retrobat i hagin senyalat l'autèntica alternativa democràtica al país, que no pot ésser altra que republicana, federativa i almenys d'orientació socialista, aquell dia realment la crisi de l'Estat franquista entrarà en vies de solució. I avui és urgent de fer-ho perquè entre altres coses, la vida del Caudillo senyala inevitablement un terme a la situació actual.

Hi ha altres motius per aquesta urgència: l'evolució present de la situació internacional, que nosaltres fa anys presenciam i defensam. L'acord nuclear recentment signat entre la U.R.S.S. i els Estats Units és el primer pas per la liquidació de la guerra freda. Es amb la guerra freda que Franco s'ha mantingut i que s'han enfondit les divergències entre els antifranquistes. Les perspectives de la pau mundial han de ser doncs fatals pel franquisme. I si, per demà, podem imaginar arreu d'Europa una gran represa del moviment obrer capaç de construir realment l'Europa socialista i oberta als altres continents que somiaren els nostres predecessors, per avui és indubtable que la coordinació de totes les forces antifranquistes podria ésser un primer pas vers aquesta direcció. Aquest camí, el M.S.C. ja fa temps que el senyala, sense exclusives i també sense febleses. Ara és hora de seguir-lo.

S'apropen mesos importants pels nostres pobles. Potser la darrera oportunitat per incorporar-nos realment al segle XXe, abans que no se'ns escapi deixant-nos al marge, igual que en certa manera ens quedàrem al marge del XIXe. Es entorn de les idees-clau de Federació, Democràcia i Socialisme que es troben les formules que ens permetran de bastir la nova Catalunya en una península oberta a Europa per dur-hi la voluntat de pau, i disposada, oblidant segles de decadència, de monarquies unitàries i de centralisme ineficaç, a construir la societat de pau i de benestar que volen els seus fills. El Moviment Socialista de Catalunya crida a tots els catalans a incorporar-se a aquesta tasca i s'adreça fraternalment a tots els demòcrates i socialistes espanyols per què sàpiguen també realitzar-la.

L'Aliança Sindical Obrera de Catalunya

AFIRMA A L'INTERIOR LA SEVA TOTAL SOLIDARITAT AMB ELS HEROICS MINAIRES ASTURIANS.

Visca l'Acció Unida dels treballadors !